

Силабус курсу

Інституційне забезпечення охорони інтелектуальної власності

ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
спеціальність – 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)
освітньо-професійна програма – Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

Дні занять:

Консультації:

Рік навчання: 2, Семестр: 4

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Керівник курсу

Д. ю. н., професор, професор кафедри безпеки та правоохоронної діяльності

Москалюк Надія Богданівна

Контактна інформація

[moscaluc\)nadiya@ukr.net](mailto:moscaluc)nadiya@ukr.net), +380673342602

Опис дисципліни

Мета дисципліни – сформувати у здобувачів вищої освіти цілісне розуміння системи інституційного забезпечення охорони інтелектуальної власності як ключового елемента національної безпеки та інноваційного розвитку держави, розкрити роль державних, міжнародних і громадських інституцій у забезпеченні правової охорони, комерціалізації та захисту прав інтелектуальної власності, а також виробити практичні навички аналізу, організації та удосконалення інституційних механізмів протидії економічним, інформаційним та технологічним загрозам

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Тема 1. Система інституцій охорони інтелектуальної власності в Україні	Розуміти поняття та структуру інституційного забезпечення охорони інтелектуальної власності; Визначати роль державних органів у формуванні політики у сфері інтелектуальної власності; Характеризувати особливості взаємодії державних і недержавних інституцій у сфері інтелектуальної власності; Виділяти та аналізувати основні проблеми координації діяльності інституцій, що забезпечують охорону інтелектуальної власності.	Питання для обговорення
2/2	Тема 2. Державна політика у сфері інтелектуальної власності	Розуміти пріоритети державної політики в охороні інтелектуальної власності; Усвідомлювати інституційні механізми реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності; Характеризувати вплив євроінтеграційних процесів на формування та розвиток національної політики у сфері інтелектуальної власності; Виділяти та оцінювати сучасні виклики державному регулюванню інтелектуальної власності.	Тести, питання
2/2	Тема 3. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УНІОІ)	Знати правовий статус, структуру та основні завдання Українського національного органу інтелектуальної власності (УНІОІ); Розуміти функції УНІОІ у сфері реєстрації прав промислової власності; Характеризувати напрями взаємодії УНІОІ з міжнародними організаціями у сфері інтелектуальної власності; Виділяти та аналізувати основні виклики діяльності УНІОІ та можливі напрями її вдосконалення.	Тести, задачі, питання
2/2	Тема 4. Судова влада у сфері захисту прав ІВ	Усвідомлювати особливості спеціалізації судів у справах інтелектуальної власності; Розуміти інституційне значення Вищого суду з питань інтелектуальної власності; Характеризувати практику вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності; Виділяти та оцінювати судові механізми протидії піратству й контрафакту.	Тести, задачі, питання
2/2	Тема 5. Правоохоронні органи та їх роль у сфері ІВ	Знати основні напрями діяльності Національної поліції у протидії злочинам у сфері інтелектуальної власності; Розуміти роль митних органів у запобіганні ввезенню контрафактної продукції; Характеризувати особливості співпраці з Службою безпеки України у сфері захисту технологій; Виділяти та аналізувати механізми координації правоохоронних органів у сфері інтелектуальної власності.	Тести, задачі, питання
2/2	Тема 6. Органи виконавчої влади у сфері охорони ІВ	Розуміти роль Міністерства економіки України у сфері інтелектуальної власності; Характеризувати функції інших міністерств (освіти і науки, культури та інформаційної політики, цифрової трансформації) у забезпеченні охорони інтелектуальної власності; Характеризувати механізми координації урядових органів у сфері інновацій	Тести, питання

		та інтелектуальної власності; Виділяти та оцінювати напрями взаємодії органів державної влади з приватним сектором у сфері інтелектуальної власності.	
2/2	Тема 7. Митні органи у системі охорони прав ІВ	Знати інституційні механізми митного контролю об'єктів інтелектуальної власності; Розуміти порядок виявлення та вилучення контрафактних товарів; Характеризувати напрями співпраці митних органів з міжнародними організаціями у сфері інтелектуальної власності; Виділяти та аналізувати шляхи вдосконалення інституційної спроможності митниці у сфері захисту інтелектуальної власності.	Тести, питання
2/2	Тема 8. Роль громадських організацій у сфері охорони ІВ	Усвідомлювати роль асоціацій правовласників і користувачів у сфері інтелектуальної власності; Розуміти значення та механізми саморегулювання у сфері інтелектуальної власності; Характеризувати громадські ініціативи, спрямовані на протидію піратству; Виділяти та оцінювати форми взаємодії громадських організацій із державними інституціями у сфері інтелектуальної власності.	Тести, кейси
2/2	Тема 9. Професійні об'єднання та інститути представників у справах ІВ	Знати правовий статус та функції інституту патентних повірених; Розуміти діяльність об'єднань авторів і правовласників у сфері інтелектуальної власності; Характеризувати роль професійних спільнот у формуванні практики захисту інтелектуальної власності; Виділяти та оцінювати перспективи розвитку інституту представництва у сфері інтелектуальної власності.	Тести, питання
2/2	Тема 10. Освітні та наукові установи у сфері ІВ	Характеризувати систему підготовки фахівців у сфері інтелектуальної власності; Розуміти роль університетів і науково-дослідних установ у створенні та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності; Характеризувати діяльність інноваційних кластерів при закладах вищої освіти; Виділяти та оцінювати інституційні механізми забезпечення академічної доброчесності.	Тести, питання
2/2	Тема 11. Інституційні механізми комерціалізації ІВ	Знати особливості діяльності технопарків та інноваційних центрів у сфері інтелектуальної власності; Розуміти функції офісів трансферу технологій у комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності; Характеризувати роль венчурних фондів та бізнес-інкубаторів у підтримці інноваційних проєктів; Виділяти та аналізувати інституційні бар'єри комерціалізації інтелектуальної власності в Україні.	Тести, питання
2/2	Тема 12. Міжнародні організації у сфері інтелектуальної власності	Усвідомлювати роль та функції Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) у глобальній системі охорони ІВ; розуміти значення положень угоди ТРІПС Світової організації торгівлі для національної політики у сфері ІВ; Характеризувати діяльність Європейського патентного відомства (ЕПО) та його вплив на патентну систему України; Виділяти та аналізувати напрями	Тести, задачі, питання

		міжнародної співпраці України у сфері інтелектуальної власності.	
2/2	Тема 13. Інституційні механізми колективного управління авторськими та суміжними правами	Знати правовий статус організацій колективного управління у сфері інтелектуальної власності; Розуміти механізми збору та розподілу винагороди правовласників через організації колективного управління; Характеризувати основні проблеми прозорості та підзвітності таких організацій; Виділяти та оцінювати перспективи розвитку системи колективного управління в Україні.	Питання
2/2	Тема 14. Інституційні аспекти захисту прав ІВ в умовах цифровізації	Виділяти інституції, що протидіють Інтернет-піратству; Розуміти роль провайдерів та платформ у сфері захисту інтелектуальної власності; характеризувати механізми регулювання обігу цифрового контенту; Виділяти та аналізувати новітні виклики для інституційного забезпечення інтелектуальної власності.	Кейси
2/2	Тема 15. Інституційне забезпечення охорони ІВ як складова національної безпеки	Знати місце інтелектуальної власності в системі економічної та інформаційної безпеки; Розуміти механізми захисту критичних технологій від промислового шпигунства; Характеризувати роль інституцій інтелектуальної власності у протидії зовнішнім загрозам; Виділяти та оцінювати перспективи розвитку інституційної системи ІВ в Україні у контексті національної безпеки.	Тести, питання

Літературні джерела Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України, прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. . *Відомості Верховної Ради України*. 1996.- №30.- Ст.141.
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.
3. Цивільний кодекс України від 28 листопада 2001р. *Голос України*. 2003. № 45-46. 12 березня. № 47-48. 13 березня.
4. Закон України "Про авторське право і суміжні права" від 23 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 14. Ст. 64.
5. Закон України "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах" від 5 липня 1994 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 31. Ст. 286.
6. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16 квітня 1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 2-3. -Ст. 20 Зі змінами і доповненнями від 12 червня 2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 37.
7. Закон України "Про інформацію" від 2 жовтня 1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650.
8. Закон України "Про кінематографію" від 13 січня 1998 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 22. Ст. 114. Зі змінами і доповненнями *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 30. Ст. 248.
9. Закон України "Про насіння і садивний матеріал" від 26 грудня 2002 р. *Відомості Верховної Ради України*.
10. Закон України "Про науково-технічну інформацію" від 25.06.1993 р. № 3322-XII. *Офіційний вісник України*. 1993. № 26. Ст. 157.
11. Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність" від 1 грудня 1998 р. *Голос України*. 1998. 22 грудня.

12. Закон України "Про наукову і науково-технічну експертизу" від 10 лютого 1995 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1995.-№9.Ст. 56.
13. Закон України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" від 15 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. - № 7. Ст. 32. В редакції Закону України від 1 червня 2000 р. *Урядовий кур'єр*. 2000. 12 липня.
14. Закон України "Про охорону прав на зазначення походження товарів" від 16 червня 1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 32. Ст. 267.
15. Закон України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг" від 15 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*.-1994.-№7.-Ст. 36.
16. Закон України "Про охорону прав на промислові зразки" від 15 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. -1994.-№7.-Ст. 34.
17. Закон України "Про охорону прав на сорти рослин" від 21 квітня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*.-1993.-№21.-Ст. 218.
18. Закон України "Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем" від 5 листопада 1998 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 8. Ст. 28.
19. Закон України "Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні" від 16 січня 2003 р, № 493-IV *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 13. -Ст. 93.
20. Закон України "Про телебачення та радіомовлення" від 21 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 10, Ст. 43. В редакції Закону України "Про внесення змін і доповнень до Закону України "Про телебачення і радіомовлення" від 02.06.1995 р. № 198/95. *Голос України*. 1995. 14 листопада.
21. Указ Президента України "Про Тимчасове положення про правову охорону об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій в Україні". Зі змінами і доповненнями, внесеними Указами Президента України від 22.10.1993 р. № 477/93 та 22.06.1994 р. № 324/94.
22. Постанова Кабінету Міністрів України "Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір" від 27.01.2001 р. № 1756. *Офіційний вісник України*. 2001 № 52. Ст. 2369.
23. Положення про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 10 серпня 1994 р. № 545 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27 серпня 1997 р. № 938) *Офіційний вісник України*. 1997. № 35. Ст. 1536.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. та ін. А 41 Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / За заг ред канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. – Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 140 с.
2. Вірченко В.В. Інтелектуальна власність: теоретичні витoki та економічні імперативи розвитку: монографія. Київ, В-во Ліра 2018. 488 с.
3. Право інтелектуальної власності: підручник за заг. ред. Булеци С. Б., Чепис О. І., Ужгород, 2019. 488 с.
4. Право інтелектуальної власності: Підручник. О. І. Харитонов, Є. О. Харитонов, Т. С. Ківалова, В. С. Дмитришин, О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе та ін.] за заг. ред. О. І. Харитонової. Видавництво Юрінком Інтер. 2022. 540 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

5. Abby Brown, Smita Keria, Jane Cornwell and Martha Ilyadika. Contemporary intellectual property. 2019. 968 p.
6. Intellectual Property Due Diligence in Corporate Transactions: Investment, Risk Assessment and Management, 2022 ed.
7. Peter S Menell, Mark A Lemley, Robert P Merges, Shyamkrishna Balganesh. Intellectual Property Statutes 2022 Paperback – June 13, 2022.
8. The Protection of Intellectual Property Rights in Outer Space Activities. 2017. 256 pp.
9. What is intellectual property? https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_450_2020.pdf (дата звернення: 10.06.2023)
10. World Intellectual Property. Report 2019. The Geography of Innovation: Local Hotspots, Global Networks. Geneva: World Intellectual Property Organization, 2020. 134 p. URL. https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_944_2019.pdf (дата звернення: 10.06.2023)
11. Бутнік-Сіверський О. Б. Стан і проблеми розвитку оподаткування операцій з інтелектуальною власністю. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 5. С. 85- 96.

12. Воронкова В. Г. Правові засади захисту інтелектуальної власності у цифровому суспільстві. *Science Rise. Juridical Science*. 2019. № 4. С. 32-37. 25.
13. Інтелектуальна власність. Підручник. Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, «Федорко», 2021, с. 262.
14. Ковалів М. В. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері інтелектуальної власності. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. Серія: Право. 2020. - № 27. С. 142-148.
15. Космін Л. Г. Особливості авторського права та інтелектуальної власності у сценічному мистецтві. *Соціально-гуманітарний вісник*. 2019. Вип. 29-30. С. 52-57.
16. Кулініч О.О. Охорона та захист прав інтелектуальної власності: економіко-правові підходи. К. «Ліра-К», 2019. 276 с.
17. Миджин Г. Є. Складові елементи адміністративно-юрисдикційної діяльності митних органів у сфері захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності. *VISEGRAD JOURNAL ON HUMAN RIGHTS*. 2020. № 6. Частина 2. С. 213-218.
18. Миджин Г. Є. Способи та засоби забезпечення законності у сфері захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності. *Юридичний бюлетень*. 2020. Випуск 13. С. 131-138.
19. Мінченко Н., Самоловова Н. Медіація: міжнародний та національний досвід. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 5. С. 78-84.
20. Ордулі Е.Є. До питання про правовий механізм захисту прав інтелектуальної власності в Україні. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 6. С. 55-64.
21. Петряев С. Ю., Когут Н. Д. Особливості реалізації окремих авторських прав. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 4. С. 242-248.
22. Право інтелектуальної власності: підручник за заг. ред. Булеци С. Б., Чепис О. І., Ужгород, 2019. 488 с.
23. Право інтелектуальної власності: Підручник. О. І. Харитонов, Є. О. Харитонов, Т. С. Ківалова, В. С. Дмитришин, О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе та ін.] за заг. ред. О. І. Харитонової. Видавництво Юрінком Інтер. 2022. 540 с.
24. Тверезенко О. Підстави виникнення (набуття) майнових прав інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 4. С. 76-85.
25. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. Деякі проблеми захисту прав інтелектуальної власності в Інтернеті в Україні. *ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні*. Третя міжнародна щорічна конференція (Львів, 7 грудня 2019 р.). URL: <http://aphd.ua/publication-564/> (дата звернення: 10.06.2022)
26. Харченко О. Новели сприяння захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 6. С. 89-99.
27. Харченко О. С. Новели сприяння захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 6. С. 88-99.
28. Шабалін А. В. Деякі питання захисту прав інтелектуальної власності в ЄС. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 6. С. 46-54.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Інституційне забезпечення охорони інтелектуальної власності” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок на практичних заняттях (тема 1-8)	Модульний контроль 1 2 теоретичні питання по 30 балів та 20 тестів по 2 бали кожен по 2 бали кожен	Поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок на практичних заняттях (тема 9-15)	Модульний контроль 2 2 теоретичні питання по 30 балів та 20 тестів по 2 бали кожен	Тренінги Оцінка за виконання завдання	Самостійна робота Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок за 5 завдань

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74		D (задовільно)
60-64	незадовільно	E (достатньо)
35-59		FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)